

אש תמיד תוקד על המזבח

(1) ספר ויקרא פרק ו

(ה) וְהָאֵשׁ עַל הַמִּזְבֵּחַ תִּקְוֶה בּוֹ לֹא תִכָּבֶה וְכֵעֶזְרָא עָלֶיהָ הִכָּהֵן עֲצִים בְּבִקְרָא בְּבִקְרָא וְעֶרְוָה עָלֶיהָ הָעֵלָה וְהַקְטִיר עָלֶיהָ תִּלְכְּבִי הַשְּׁלָמִים:

(ו) אֵשׁ תָּמִיד תִּקְוֶה עַל הַמִּזְבֵּחַ לֹא תִכָּבֶה:

(2) זוהר חלק ג דף כח/ב

ועוד אש תמיד תוקד על המזבח, דא אורייתא, דאתמר בה (ירמיה כג כט) הלא כה דברי כאש נאם יהו"ה, לא תכבה, ודאי דעבירה אינה מכבה תורה, אבל עבירה מכבה מצוה, ומאן דעביד עבירה דמכבה מצוה דאיהו נר, הכי מכבה נר דיליה, דאתמר בה (משלי כ כז) נר יהו"ה נשמת אדם, מגופיה, והאי הוא כבוי, דאשתאר גופא בחשוכא:

(20) ספר השל"ה הקדוש - שער האותיות - אות הל' לב טוב (ז)

ומצאתי כתב יד של האלהי מהר"מ קורדוורא ז"ל שכתב וזה לשונו, למדני זקן אחד לבטל המחשבה, יאמר פסוק זה הרבה פעמים, אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה (ויקרא ו, ו). ובעיני פשוט שזה הזקן היה אליהו הנביא, ולרוב ענוותנותו של הרב לא רצה לגלות. על כן יהא נזהר בזה במי שנפל בלבו מחשבת און או מחשבת הבל שיאמר הפסוק הנ"ל הרבה פעמים. ונראה בעיני שיאמר גם כן הפסוק סעפים שנאתי ותורתך אהבתי (תהלים קיט, קיג), ויאמר אותו בהתעוררות גדול ויהיה גבור כארי:

(69) ספר שם משמואל פרשת תשא - שנת תרע"ג

ונראה עוד לומר דהנה יש להתבונן בשם מזבח מהו, דאין לומר שהוא ע"ש הזבחים הלוא אין שוחטין על המזבח אלא על ירך, ועוד המזבח הפנימי שהוא מוקטר קטורת ולא לעולה ולא לזבח מאי איכא למימר, ובודאי לא שייך שנקרא מזבח ע"ש הדמים הניתנין מפר העלם דבר וביוה"כ דמזבח קאתי, שהרי נתנין גם על הפרוכת ועל הארון:

אך נראה דהנה ידוע דעולם שנה נפש הם בבחי' אחת, ובכן בא זה ולימד על זה, והיינו דשני המזבחות הם לעומת מוח ולב שבאדם. מזבח החיצון לעומת הלב מקום משכן אהבה רשפי' רשפי' אש שלהבתי' מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה ונהרות לא יטפוח ומשתוקק לאביו שבשמים, וזהו אש תמיד תוקד על המזבח רומז למי זאת עולה מן המדבר מתרפקת על דודה. המזבח הפנימי הוא לעומת המוח שהוא קר ואינו ברעש ובהתגלות אלא בחשאי ובישוב הדעת, וקטורת היא לשון קישור שע"י שמקושר בשורש נשמתו זוכין לדעת שלימה, ובוזה"ק (ח"ג ל"ב) אקרי קול דממה דקה ועיין מקדש מלך שם, וא"כ שני המזבחות רומזין לשני ההי' שבשם הוי' ב"ה:

ולעומת זה יש בטומאה שני מיני יצה"ר, וכמו שהגיד כ"ק אבי אדמו"ר זצלה"ה פירוש דברי הגמרא (חולין צ"א). ויאבק איש עמו חד אמר כגוי נדמה לו וחד אמר כת"ח נדמה לו, היינו דכגוי נדמה לו אף שידוע שדבר זה אסור משתוקק אליו, וחד אמר כת"ח נדמה לו שמראה לו פנים שדבר זה מותר ולא יהי' נפרד מהקדושה, ואולי נמי שהוא מצוה, ושניהם אמת ומר אמר חדא ומר אמר חדא ולא פליגי, עכ"ד. והנה יצה"ר שכגוי נדמה לו הוא קליפת הלב שהלב משתוקק לדבר איסור, ויצה"ר שכת"ח נדמה לו הוא קליפת המוח האומר לטוב רע ולרע טוב:

והנה התלהבות שבקדושה שבא הרמז במזבח החיצון מוציאה מיד יצה"ר שכגוי נדמה, ואש התלהבות דקדושה אוכל אש של יצה"ר זה הדומה לאש וכמ"ש הזה"ק (ח"ג כ"ז ע"ב), וישוב דעת דקדושה שבא הרמז במזבח הפנימי מוציא מיצה"ר דכת"ח נדמה לו, כי יצה"ר זה איננו מתפטל מכח האהבה הגדולה כנ"ל שהרי הוא מראה פנים שזה מותר או עוד מצוה, ואיננו מתבטל אלא ע"י מזבח הקטורת שהוא לשון קישור, שבאשר נקשר בקשר אמין בשרשו לא יכול היצה"ר להטעותו, כי שורש נשמתו מאיר לו ונר לרגלו. ובוזה יובן שם מזבח והוא נגזר מלשון שאמרו ז"ל (סנהדרין מ"ג ע"ב) כל הזבוח את יצרו, כי זביחה היא ענין שבירה כבש"ס ע"ז (נ' ע"ב) שבר מקל הוא כעין זביחה, ע"כ שבירת קליפת הלב והמוח נקראת מזבח, והם שני המזבחות, מצאתי בזה"ק סוף פ' ויקהל (רי"ט). האי מדבחה דקטורת דאיהו פנימאה אמאי אקרי מזבח והא לא דבחיין בל' דבחיין ומזבח ע"ד אקרי, אלא בגין דבטיל וכפית לכמה סטריין בישין ובגין דההוא סטרא בישא כפית לא יכיל לשלטאה ולא למהוי קטיגורא וע"ד אחרי מזבח. וזהו סיוע לדרכנו במה שנוגע לאדם: